

Per Bolund: Tal på Järvaveckan 2023

Talare

Per Bolund
Språkrör

Datum

1 juni 2023

Plats

Järva

Omständigheter

Miljöpartiets språkrör Per Bolunds tal på Järvaveckan 2023.

Tack Mansur, Några kvarter härifrån ligger bron som går mellan Rinkeby och Ursvik. För snart ett år sedan blev den en av symbolerna för en valrörelse som fullständigt sparat ur. En bro som går mellan två bostadsområden blev en ögonblicksbild av det Sverige som rasismen vill förgöra. För det var just den här bron som Sverigedemokraterna gick ut och sa att de ville riva. Ett fult sätt att måla ut människor här i Järva som ett hot och att medvetet öka segregationen. Som om en riven bro någonsin skulle kunna bygga ett bättre samhälle. Inget kan vara mer fel än det. Nu har det snart gått ett år sedan valet. Och jag ska vara ärlig: det har varit ett av de mörkaste åren som jag har varit med om som politiker. Samtidigt som fler barn somnar hungriga och föräldrar har slut på pengar redan i mitten på månaden så sprids rasismen i vårt land och utsattheten ökar. Tron på att vi faktiskt kan bygga en framtid tillsammans börjar förbytas till misstänksamhet och rädsla. Nu har retoriken om att riva broar och bygga murar mellan människor spridit sig från kommentarsfälten, ända in till regeringskansliet. Än så länge står bron kvar, men rösterna från dem som vill riva den ekar. De ekar i väggarna på regeringskansliet. De ekar på arbetsplatser och skolor i hela Sverige. De ekar på nätet. Ekon av uppgivenhet, röster som vill lura er att samhällets utmaningar inte går att lösa, som vill få oss alla att ge upp. Och i det ekot sprids en myt om att det inte går att göra skillnad. Att politiken inte spelar roll. Det vägrar jag att köpa. För när Jimmie Åkesson konstaterar att det mångkulturella utgör ett ”övergrepp på det svenska samhället och folket” är det mitt Sverige – vårt Sverige – som han attackerar. Och när regeringen, som ett eko från nittioalets “Bevara Sverige svenskt”, pratar om att tvinga människor till återvandring, angiverilagar och assimilering – då är det våra vänner och kollegor som de ger sig på, som de vill skicka ut ur landet. Vi gröna tror på människor. Vi ser hur människor från hela världen har kommit till Sverige och får vårt land att fungera. Som genom hårt slit och engagemang inte bara är en del av Sverige – utan en förutsättning för att vi ska vara ett land att

vara stolta över. Där vi hjälps åt och stöttar de som behöver det mest, inte den som har mest. Vårt framtida Sverige är inte ett land som ger upp och blundar för problemen, det är ett Sverige som tar i när problemen växer och visar att problem går att lösa! Och att vi bara kan göra det tillsammans! – Vänner, Nu står sommarlovet för dörren. Många barn räknar ner dagarna och längtar efter sommarledigt. Men samtidigt önskar andra att skolan aldrig skulle ta slut. För när skolklockorna ringt ut väntar långa dagar vid stranden, utomlands eller i sommarstugan för vissa. Men när jag var här för två veckor sedan och pratade med Fatuma från Järvamammorna beskrev hon en helt annan verklighet, ett Sverige där många familjer känner en oro över att barnen ska behöva gå hungriga i sommar. Medan vissa mammor packar väskorna för familjens årliga solsemester fasar andra för långa veckor i en alldeles för liten lägenhet med alldeles för lite pengar. Det är vanliga barnfamiljer som har fått betala det högsta priset för den ekonomiska kris som Sverige befinner sig i. Vi har en regering som kastar pengar över landets höginkomsttagare men den ensamstående mamman som lever på försörjningsstöd lämnas vind för våg med skenande priser på mat, högre hyror och dyrare priser på allt det som behövs för att vardagen ska fungera. Men, så behöver det faktiskt inte vara. Miljöpartiet vill slopa matmomsen på basvaror så att en vanlig barnfamilj kan sänka matkostnaderna med 500 kr på en månad, sänka priset på kollektivtrafik i hela Sverige ge människor med små ekonomiska marginaler mer pengar att leva på och vi vill ge alla barn gratis frukost i skolan. Inga barn ska behöva börja skoldagen på tom mage. Vi vill höja både barnbidraget och bostadsbidraget och öka underhållsstödet för ensamstående föräldrar. Det är krisåtgärder som skulle hjälpa de som har det tuffast i krisens Sverige. Det borde sedan länge ha varit på plats. Men det är de inte. För att regeringen gjorde som högerkonservativa regeringar alltid gör – sviker vanligt folk och sätter välfärden på svältkur. Vi köper inte det. Men jag ser vad den svenska högern försöker göra. Efter decennier av samhällsutveckling där välfärdsstaten växte fram och det mesta blev bättre för de flesta går utvecklingen nu bakåt. Den generation unga som växer upp idag räknar inte med att deras framtid ser ljusare ut än sina föräldrars. Det skrämmer mig. För jag vet vad hopplösheten kan göra med ett samhälle. Och hur politiker som aldrig satt det gemensamma framför det egna parasiterar på den uppgivenhet som gror när framtidstron dör. Men det är inte sant att det inte går att bygga ett bättre samhälle. Det handlar om politiker som inte vill. Och det – det är två helt olika saker. – Vänner, Mitt hem är min borg brukar man säga. Att ha ett hem som är en trygg plats borde vara en rättighet för alla, men för många är det långt ifrån en självklarhet. Utan trygga hem går det inte att bygga ett tryggt

samhälle. Det borde alla kunna förstå. När familjer måste packa ihop sina liv och flytta för att de inte har råd att bo kvar efter en renovering, eller när barn spenderar hela sommarlovet i en för trång lägenhet för att det är för dyrt att bo där hela familjen får plats – då har hela samhället misslyckats. Bostadskrisen har många ansikten. Familjen som måste trängas i en alltför liten lägenhet, och barnen som varken har plats eller ro för att göra sina läxor. Kvinnan som inte kan lämna en våldsam man eftersom hon då inte har någonstans att bo. Den unga killen eller tjejen som inte kan flytta hemifrån för att det inte finns några bostäder. För några veckor sen var jag i Husby för att prata just om bostäder och trygga bostadsområden. Under besöket visade (en lokal representant för) Hyresgästföreningen mig exempel på två hyreshus som står sida vid sida, men ser väldigt olika ut. Ena huset har renoverats och rustats upp, med vackra fasader och grönskande gårdar – och det andra inte. Det är bara genom att verkligen satsa på våra bostadsområden som vi kommer få tillbaka tryggheten. Att det faktiskt finns bostäder till alla som behöver det. Att belysningen i trappuppgången fungerar, att glaset i porten inte är krossat – att det gemensamma, som du delar med dina grannar, som gungan eller sandlådan som står utanför porten, blir precis det de ska vara: en trygg plats för barnen att leka på. Samtidigt så är många oroliga över vad som ska hända vid en renovering. Ska familjerna som bor i husen bli de som tar kostnaden och att hyran går upp så mycket att man inte ens har råd att bo kvar? Så ska det inte vara, därför måste samhället gå in. Vi gröna kräver att staten ska ta ansvar för att öka takten i helt nödvändiga renoveringar av bostäder. Så får familjer ett boende som fungerar för hela livet – och att alla också har råd att bo kvar. För några år sedan var jag Sveriges bostadsminister. Det var en roll jag var mycket stolt över att få ha. För våra bostäder är viktiga. Det är där våra barn växer upp, lär sig gå och lär sig prata. Det är där våra tonåringar tar sina första steg in i vuxenlivet. Under min tid som bostadsminister och Miljöpartiets tid i regering så var bostadsbyggandet något vi fokuserade mycket på. Vi såg att vi behövde bygga mer, just för att det är grundläggande för våra liv att ha en trygg plats att gå hem till. Och vi levererade, vi visade att politik gör skillnad – under vår tid i regering byggdes det mer än det gjort på flera årtionden. Bostadsbristen började minska. Vi kan inte längre låtsas som att politiken inte kan påverka, för vi vet att det inte stämmer. Det går att få till en förändring – det som krävs är politisk vilja. Vi har visat att en aktiv bostadspolitik gör skillnad. Att det går att både bygga nytt och renovera de bostäder som behöver det och att få till ett boende som passar alla olika behov som olika familjer har. Nu vill vi återinföra det investeringsstöd som såg till att fler hyresrätter gick från ritning till hus och dessutom kunde byggas med

mycket lägre hyror. Vi vill satsa nya pengar på renovering av hyreshus så att vi kan sänka energianvändningen och därmed också elkostnaden och se till att alla hus blir moderna och trevliga att bo i. Nu säger den här regeringen att vi inte har råd. Men vet ni vad, det vi verkligen inte har råd med är att en till generation som växer upp i slitna hus och bostadsområden och som inte kan flytta hemifrån för att det inte byggs bostäder. Det är kostnaden för att inte göra något åt bostadsbristen som kommer att bli alldeles för hög för oss alla! – Vänner, De senaste veckorna har jag många gånger förundrats över den parallella verklighet som Ulf Kristersson och hans regering verkar leva i. Den där man låtsas som att människor skulle sluta vara fattiga om man bara skär ner deras ekonomiska trygghet ännu mer. Och att barn skulle sluta vara hungriga om föräldrarna bara biter ihop, eller köper havregryn. Vi köper inte det. Skillnaden mellan den som har pengar och den som saknar detsamma märks som mest på barnen. Men så behöver det inte vara. För när Ulf Kristersson yrar om bidragsstopp säger vi fattigdomsstopp. För visst är det så att det är fattigdomen i Sverige vi ska komma åt – inte de trygghetssystem som en gång byggde ett jämlikt land. Jag tror på människors möjligheter att bygga en egen framtid, På människors vilja att vara en gemensam kraft. På människors tro på att det går att förändra. Men regeringen vill lura oss att verkligheten är en annan. Att det är för “fett” att vara arbetslös. Att människor väljer att leva på bidrag. Att det finns barn och unga helt utan vilja och utan driv. Bit ihop sa Ulf Kristerssons till alla som har svårt att betala hyran eller köpa mat. Jag säger tvärtom! Svenska folket ska inte bita ihop och att acceptera att rika blir rikare, och fattiga fattigare. Jag vill säga: bit inte ihop. Det är tvärtom dags att bita ifrån och protestera mot en orättvis politik! För samtidigt som jag tror på människors inneboende vilja att leva som en del av ett gemensamt samhälle så tror jag på att samhället måste vilja vara en del av människors liv. Då kan inte samhället abdikera och ge upp. Varken på människor, skolor eller bostadsområden. Och framförallt inte på barnen. Det här handlar om människor. Det handlar om Ahmed. Om hur han sedan första klass sett vikarie på vikarie komma och gå och hur pengarna aldrig verkar räcka till just hans skola. Ahmeds lärare behöver fler kollegor med rätt utbildning och erfarenhet och skolkuratorn behöver finnas på plats mer än några timmar i veckan. Vi vill att alla barn ska ha rätt till fritids, öka tillgången till öppna förskolan och se till att idén om att våra barn är varor på en skolmarknad som riskkapitalister kan tjäna pengar förpassas till papperskorgen. Det handlar om Sophia. Som när hon på kvällarna går hem från fotbollsträningen alltid snabbar på stegen för att så snabbt som möjligt kommer bort från gänget som alltid hänger på det lokala torget. Samtidigt som hon försöker hålla sig så långt borta

från de där killarna som det bara går kämpar hennes föräldrar för att hålla hennes storebror borta från samma killar. Men de kämpar i motvind. De kämpar mot grovt kriminella män som först lockar deras son med snabba pengar och tillgång till alkohol och droger för att sedan använda honom som springpojke. Jag har mött många föräldrar som Sophias. Som inte vill något annat för sina barn än hålla dem borta från droger och kriminalitet, men som ser sina söner försvinna allt längre in i gängens vidriga värld. Samtidigt som vi utökar polisen måste vi också satsa på Sophia. På hennes föräldrar och på hennes bror. På att rusta såväl förskolan, skolan och socialtjänsten för att kunna sätta in rätt insats i rätt tid. För vi vet att om vi kan förhindra att det första brottet begås, då kommer det inte heller några efter det. Och så handlar det om Noor. Om hur hon varje dag på väg hem från skolan har en klump i magen och fasar för i vilket skick hon kommer hitta sin mamma när hon kommer in genom lägenhetsdörren. Om hur hon allt för många kvällar suttit inlåst i badrummet och hört pappas slag komma och följa av mammas gråt och förtvivlan. Som ett av tio barn i Sverige så växer Noor upp med våld i hemmet. Noors mamma är en av alla kvinnor som någon gång under sin livstid utsätts för våld. Våldet mot kvinnor och barn måste få ett slut och samhällets budskap till den man som väljer att hota och slå ska vara glasklar: det är bara ditt ansvar att sluta och vi kommer göra allt för att stoppa dig. Ahmed, Sophia, Noor och alla andra barn som växer upp i otrygghet ska ha samma förutsättningar att lyckas i livet som de barn som haft mer tur. Det är långt ifrån dagens verklighet, men tro inte på någon som säger att det inte går att göra något åt det. Att vi inte behöver göra någonting. För det kommer det inte göra. En passiv blåbrun regering som blundar för problemen kommer inte att göra jobbet. Men det är vårt jobb att byta ut den. – Vänner, Som barn lärde jag mig att älska naturen. Den fanns hela tiden bara ett stenkast bort. Genom att jag på barns nyfikna sätt fick utforska både skolgårdens alla gröna hörn och skogarnas långa stigar. Genom långa friluftsdagar där vi fick lära känna både djur och natur och genom lovdagar som jag kunde spendera i naturen. Jag hade tur. Jag föddes i en del av Stockholm som gjorde att jag hade förutsättningarna, med föräldrar som hade råd. Alla barn har inte samma tur. Jag kommer alltid fortsätta kämpa för att alla barn, överallt, ska få uppleva just den kärleken till vårt lands natur som jag känner. Det handlar om att bevara allemansrätten – så att alla föräldrar kan visa sina barn det vackraste vi har. Det handlar om att öka strandskyddet – så att alla kan tillbringa sommardagar vid havet eller sjön – inte bara de vars föräldrar har mycket pengar och kan köpa en egen strandtomt. Det handlar om att skydda den natur som ska vara till för alla – och inte bara några få. Det handlar om att det finns en skog

kvar som barnen kan utforska även i framtiden och hav och sjöar som är fulla av liv. Men så finns det dem som säger att vi inte har råd. Att pengar som går till att rädda skogen, skydda havet och stoppa arter från att dö ut inte finns. Priset för att bara stå och se på när miljö förstörs och livsförutsättningar för djur och växter försvinner är högt. Och det är framtiden som får betala. – Vänner, “Jag önskar att det kunde regna varje dag så att gräset växte”. Så säger en tioåring tjej som lever mitt i hungerkrisen på Afrikas horn. Efter uteblivna regnperioder befinner sig Somalia och Etiopien just nu i den värsta torkan på 40 år. Och när regnet väl kommer, så är marken så torr att det istället leder till översvämningar. Skördar dör. Djur dör. Lantbruk raderas ut. Vattenkällor sinar. Familjers försörjning försvinner och med den deras möjligheter att klara vardagen. De har ingen chans. För med torkan kommer inte bara hungern och törsten utan också konflikterna. Våldet eskalerar när framtidshoppen dör och i ett somaliskt flyktingläger bor en tioårig tjej som varken önskar sig leksaker eller kläder utan bara regn och lite, lite mat. När jag lyssnar på henne hör jag klimatkrisens vrål. Det är samma vrål som en hel ungdomsgeneration stämmer in i men det också samma vrål som vår egen regering möter med att HÖJA våra utsläpp, kasta av oss ledartröjan, stoppa huvudet i sanden och tro att någon annan fixar klimatkrisen. Vi köper inte det. För vi vet att det går att göra Sverige till världens första fossila välfärdsland. Om man vill. Men det är bråttom nu. Samtidigt som vi drastiskt minskar våra utsläpp måste vi också anpassa vårt samhälle till extremvärme, torka och översvämningar. Inte någon gång i framtiden. Inte bara någon annanstans. Utan här och nu. Hemma hos oss. Det är våra familjers källare som översvämmas, äldre i vårt land som dör av värmeslag på äldreboendet. Våra lantbrukare vars skörd torkar bort och våra skog brinner ned. Istället har vi en regering som ökar utsläppen – och låtsas som att det är för barnfamiljerna. Det är ett hån. Det är samma barn vars framtid som står på spel, men i själva verket sviker man familjerna och rear ut barnens framtid. –

– Vänner, “Det är människor som ni som håller diktatorer vakna på nätterna.” Så inleddes människorättsorganisationen Civil Right Defenders prisutdelning tidigare i veckan. I år gick priset till dem som i Venezuela med livet som insats kämpar för demokrati och mänskliga rättigheter. Det är ett pris som uppmärksammar en frihetskamp på andra sidan Atlanten, men det är också ett pris som ska påminna oss allt vi aldrig kan ta för givet. I vår absoluta närhet pågår just nu ett fullskaligt anfallskrig. Sedan Putin anföll Ukraina har miljoner liv slagits i spillror. Det är pappor som aldrig får återse sina familjer igen, barn som ännu en natt tvingas somna till ljudet av flyglarm och mammor som tvingas lämna allt. Och det mitt i ett Europa där vi en gång så gärna ville tro att

det aldrig mer skulle bli krig. I en annan del av världen slåss modiga människor för sin frihet mot den iranska mördarregimen. Sedan Mahsa Jina Amini dödades i september har demonstrationerna avlöst varandra följt av regimens terror mot sina egna medborgare – den ena blodigare än den andra. Men kampen för kvinnors rättigheter och alla människors frihet går inte att tysta. Ekot av den sprids över världen. Till Afghanistans talibanregim som tvingat tillbaka kvinnor från samhällslivet in i hemmet. Till dem som i Latinamerika kämpar för kvinnors rätt till sin egen kropp. Till demokratiaktivister i Belarus och i Erdogans Turkiet. När utvecklingen i världen går bakåt borde Sverige gå framåt. Vi borde öka vårt arbete för mer fredlig utveckling i världen. Men medan jag ser en omvärld där insatserna för fred, frihet och demokrati behövs mer än någonsin, då ser Ulf Kristersson ett gyllene tillfälle att skära ner biståndet och rasera våra ambitioner om att vara med och bygga en bättre värld. Och med det lämna notan till dem som lever i flyktingläger, konflikthärdar och riskerar sina liv i kampen för demokrati. Vi köper inte att det är de som ska betala. Vi är betydligt bättre än så. –

– Vänner, Temat för den här veckan är morgondagens Sverige. Jag vet att det Sverige kan vara ett rättvist och jämlikt land. Ett land som möter klimatkrisen med handling, hopp och framtidstro. Det är ett Sverige som jag vill bygga tillsammans med er. TACK för att jag har fått vara här idag. Vi ses!

Taggar

2020-tal, 2023, Järvaveckan, Man, Miljöpartiet, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/per-bolund-tal-pa-jarvaveckan-2023>